

"Handhaving staat weer op de agenda"

Het handhavingsbed is de afgelopen jaren flink opgeschud, niet in de laatste plaats door het professionaliseringstraject. "Dit project heeft ertoe geleid dat de handhaving weer bovenaan op de agenda van Rijk, provincies en gemeenten staat", constateert Gerard Wolters, inspecteur-generaal van de VROM-inspectie. "Met als klinkend resultaat een hogere actiedichtheid."

Gerard Wolters, inspecteur-generaal VROM-inspectie. Foto: LOM.

De inspecteur-generaal is positief over de resultaten van het professionaliseringstraject. "Met name op het gebied van afstemming en samenwerking is belangrijke voortgang geboekt." Die tevredenheid neemt niet weg dat er in zijn ogen nog een heleboel moet gebeuren. "Allereerst is de nodige doorzettingskracht nodig om dit proces te voltooien. Zo hebben nog niet alle gemeenten aangehaakt. En op dit punt zijn vooral de provincies aan zet, zij hebben de regierol. Het is van belang dat de

provincies de zaak op scherp houden. Zij dienen gemeenten aan te spreken op zaken die nog niet op orde zijn." Dat is niet altijd een behaaglijke rol, realiseert Wolters zich. "Toch zal dit met de nodige vasthoudendheid en bestuurlijke moed moeten gebeuren. En niet alleen richting de achterblijvers. Ook in de beheersfase is voortdurende alertheid geboden. Provincies moeten erop blijven toezien dat de handhavingsorganisaties niet aan kwaliteit inboeten." Dat hoeven ze overigens niet alleen te doen. "Vanuit een andere invalshoek hebben de VROM-inspectie eveneens een beeld van hoe de vlag er in het land bij hangt ten aanzien van de kwaliteitseisen. Dus laten we elkaar op dit gebied vooral ondersteunen en helpen."

Afstemming

De inspanningen om de handhaving alom te verbeteren heeft tot spontane acties van andere betrokkenen geleid. Met name het ministerie van Justitie laat meer en meer van zich horen. Na 'Handhaven op Niveau' is het departement onlangs gestart met 'Handhaving met Effect', dat is opgezet om bestuurders en ambtenaren van decentrale overheden te ondersteunen (zie elders in dit nummer). Op zichzelf een positieve ontwikkeling vindt Wolters. Maar hij ziet ook een keerzijde. "Dit soort initiatieven vereist nadrukkelijke afstemming. Zo'n nieuw initiatief mag niet leiden tot extra bestuurlijke drukte. We moeten ervoor waken dat niet alles over elkaar heen buitelt." Daarom is het volgens hem goed dat in het Landelijk Overleg Milieuhandhaving (LOM) een vertegenwoordiger zit van Justitie. "Voor mij is het LOM het podium om de afstemming met andere trajecten te bepalen." En als voorzitter van het LOM zit hij daar bovenop.

Irritatie ondernemers

In opdracht van de Tweede Kamer wordt momenteel in twintig domeinen gekeken hoe het toezicht het beste georganiseerd kan worden. In dit kader heeft VROM onlangs het voortouw genomen om het Front Office Chemie vorm te geven. Provincies en gemeenten wijzen erop dat deze ontwikkeling kan leiden tot ruis in hun relatie met de verschillende rijksinstaties. Wolters is daar niet bang dat voor.

"Provincies moeten erop blijven toezien dat de handhavingsorganisaties niet aan kwaliteit inboeten."

Integendeel. "Dit balletje is gaan rollen omdat ondernemers, met name de kleinere, ontevreden waren over de hoogte van de toezichtlasten. Terwijl alle direct betrokken van mening zijn dat die lasten door de handhaving beter te organiseren wellicht zelfs omlaag kunnen." Het opzetten van frontoffices op domeingebied komt in zijn ogen juist ten goede aan het verbeteren van de kwaliteit en de efficiency in toezichtslaan. "Je kunt bijvoorbeeld afspreken dat één partij bij een bedrijf alle informatie opvraagt, om daarmee als toezichtshouders vervolgens gezamenlijk aan de slag te gaan. De volgende stap is dan om samen een risicoanalyse maken en misschien wel het organiseren van gezamenlijke toezichtsbezoeken."

Dit laatste is sowieso hard nodig, benadrukt Wolters: "Als rijksinspecties hebben wij het landelijk beeld. Daaruit blijkt dat er soms niet alleen sprake is van onnodige toezichtslast en tegenstrijdige regelgeving, maar ook van een verschillende uitleg van

de regels. Daardoor weten ondernemers niet waar ze aan toe zijn. Die frontoffice-benadering bevordert dus de stroomlijning. Het is uitdrukkelijk de bedoeling om provincies en gemeenten daarbij te betrekken. Ik wil graag over de schotten heenkijken en nog veel meer samenwerken dan nu het geval is. Daarmee kunnen we bij ondernemers een hoop irritatie weghalen."

Uitdagingen

De komende jaren wil Wolters zich focussen op de vraag waar de risico's zitten en van daaruit de prioriteiten benoemen. Wat hem betreft liggen die in de eerste plaats op het gebied van brand-, bouw- en constructie-eigenschap. "Op dat vlak hebben we met z'n allen nog een hoop te doen." Een andere uitdaging vormt de afvalproblematiek. "Ook op dit gebied moeten de handhavers de handen meer ineenslaan. Te meer daar we hier te maken hebben met de ketenhandhaving. Je kunt als individuele bestuurslaag op afvalgebied nooit voldoende de vinger op de zere plek leggen als je niet weet wat er in de volgende schakel in de keten gebeurt. De wetgeving richt zich immers in hoofdzaak op hokjes. Zaken als dierlijke vetten, bouw- en sloopafval en asbest passeren al gauw ongezien een gemeente- of provinciegrens. En zodra het de landsgrens passeert, is onze VROM-inspectie aan zet. Op dit vlak hebben we met elkaar nog heel veel werk te verstouwen. Ik verwacht dat we door het verbeteren van die ketenhandhaving het handhavingstoezicht de komende jaren op een nog hoger niveau te brengen. Maar dan moeten alle betrokkenen de durf hebben om over de eigen grenzen heen te kijken. Wisselwerking is daarvoor het sleutelwoord." ●

De stelling!

Decentrale lobby in Brussel is goed voor Nederland

Deze vraag legden we voor aan enkele milieumensen in de provincie. Hieronder volgen hun reacties.

"Eens. Een decentrale lobby richting Europees Parlement kan de onderhandelingen van het Rijk in de Raad van Ministers ondersteunen."

Simone Goedings,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

"Oneens. Op deze wijze schetsen we in Brussel een diffuus beeld van het Nederlandse standpunt. Daarmee laat Nederland kansen liggen."

Marjolein Jansen,
Infamil.

"Eens. Want dan wordt ook de uitvoeringspraktijk in het proces meegenomen."

Annie van der Werf,
provincie Fryslân.

"Niet altijd. Het gezamenlijk optrekken door alle bestuursorganen met een eensluidend standpunt in Brussel versterkt de positie. Daarentegen kan het benutten van de 'eigen' netwerken door decentrale overheden ook positief werken. Dit moet dan wel gebeuren vanuit een gedegen voorbereiding in Nederland, zodat eventuele afwijkende meningen bij een ieder bekend zijn en meegenomen kunnen worden in de lobby."

Frederique van Zomeren,
Permanente Vertegenwoordiging in Brussel.

Eens. Wij moeten in het Europese circus de Nederlandse boodschap met allure verkopen. Daarvoor is het goed om diverse ingangen in Brussel te benutten.

Jacqueline de Groot,
Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel.